

**РОЗГОРНУТІ ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ТА СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ
З ДИСЦИПЛІНИ «ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА ГЕОУРБАНІСТИКИ І
РЕГІОНАЛІСТИКИ»**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Семінарське заняття. Обговорення предмета, об'єкта та завдань геоурбаністики і регіоналістики. Аналіз міждисциплінарних зв'язків дисципліни. Критичний аналіз сучасних наукових підходів до дослідження просторового розвитку.	2
2.	Практичне заняття. Аналіз класичних і сучасних теорій урбанізації та регіонального розвитку. Обговорення можливостей і обмежень їх застосування в сучасних географічних дослідженнях.	2
3.	Семінарське заняття. Аналіз типології міст і міських систем. Дослідження міських агломерацій і метрополійних регіонів на прикладі окремих країн або регіонів.	2
4.	Практичне заняття. Оцінювання соціально-економічних диспропорцій і просторових нерівностей. Аналіз поліцентричного розвитку та регіональної конкурентоспроможності на прикладі конкретних територій.	2
5.	Семінарське заняття. Застосування ГІС, геостатистичних і картографічних методів для аналізу урбанізованих і регіональних систем. Інтерпретація результатів просторового аналізу.	2
6.	Практичне заняття. Аналіз індикаторів сталого розвитку міст і регіонів. Оцінювання екологічних, соціальних та економічних аспектів сталого просторового розвитку.	2
7.	Семінарське заняття. Аналіз стратегій смарт-спеціалізації. Оцінювання ролі інноваційних екосистем, людського капіталу та цифрових технологій у розвитку міст і регіонів.	2
8.	Практичне заняття. Розроблення сценаріїв просторового розвитку. Аналіз практики стратегічного просторового планування в Україні та зарубіжних країнах.	2
Разом		16

Семінарське заняття 1. Обговорення предмета, об'єкта та завдань геоурбаністики і регіоналістики. Аналіз міждисциплінарних зв'язків дисципліни. Критичний аналіз сучасних наукових підходів до дослідження просторового розвитку.

Мета: сформувати системне уявлення про предмет, об'єкт і завдання геоурбаністики та регіоналістики; розкрити міждисциплінарний характер дисципліни та проаналізувати сучасні наукові підходи до дослідження просторового розвитку.

Завдання:

1. Підготувати аналітичну доповідь (10-12 хв) з критичним осмисленням еволюції предмета та об'єкта геоурбаністики і регіоналістики в працях українських та зарубіжних авторів.

2. Побудувати концептуальну схему міждисциплінарних зв'язків геоурбаністики (економіка, соціологія, планування, політологія, екологія, data science).

3. Провести критичний аналіз щонайменше двох сучасних підходів до дослідження просторового розвитку (наприклад: неоінституціональний, еволюційний, системний, територіально-орієнтований).

4. Сформулювати власне авторське визначення геоурбаністики або регіоналістики з обґрунтуванням.

Критерії оцінки: коректне визначення предмета, об'єкта та завдань геоурбаністики і регіоналістики; обґрунтований аналіз міждисциплінарних зв'язків; критичне осмислення сучасних наукових підходів до дослідження просторового розвитку та їх методологічних обмежень.

Практичне заняття 2. Аналіз класичних і сучасних теорій урбанізації та регіонального розвитку. Обговорення можливостей і обмежень їх застосування в сучасних географічних дослідженнях.

Мета: поглибити знання про класичні й сучасні теорії урбанізації та регіонального розвитку, сформувати навички критичного аналізу можливостей їх застосування.

Завдання:

1. Провести порівняльний аналіз класичних (Кристаллер, Льош, Хойт, Берджес) і сучасних теорій (нова економічна географія, теорія агломерацій, теорія глобальних міст).

2. Заповнити аналітичну матрицю: теорія – ключові положення – масштаб застосування – обмеження – релевантність для України.

3. Обрати конкретний регіон або місто та обґрунтувати, які теорії найбільш адекватно пояснюють його просторову динаміку.

4. Підготувати короткий policy-brief (1-2 стор.) щодо застосування теоретичних підходів у регіональній політиці.

Критерії оцінки: порівняльний аналіз класичних і сучасних теорій урбанізації та регіонального розвитку; обґрунтований вибір теоретичної бази дослідження; формування логічно узгодженої теоретико-концептуальної моделі з урахуванням предмета дисертаційного дослідження.

Семінарське заняття 3. Аналіз типології міст і міських систем.

Дослідження міських агломерацій і метрополійних регіонів на прикладі окремих країн або регіонів.

Мета: розкрити особливості типології міст і міських систем, проаналізувати процеси формування міських агломерацій та метрополійних регіонів.

Завдання:

1. Проаналізувати типології міст (функціональна, ієрархічна, демографічна, мережна) з позицій сучасних трансформацій.

2. Підготувати кейс-дослідження агломерації або метрополійного регіону (Україна / ЄС / світ).

3. Оцінити роль агломерацій у формуванні регіональної конкурентоспроможності.

4. Провести дискусію: агломераційний ефект vs просторові диспропорції.

Критерії оцінки: обґрунтована типологізація міст і міських систем; виявлення закономірностей формування міських агломерацій і метрополійних регіонів; логічна інтерпретація просторової ієрархії міських систем на основі емпіричних та картографічних матеріалів.

Практичне заняття 4. Оцінювання соціально-економічних диспропорцій і просторових нерівностей. Аналіз поліцентричного розвитку та регіональної конкурентоспроможності на прикладі конкретних територій.

Мета: навчити оцінювати соціально-економічні диспропорції та просторові нерівності розвитку регіонів.

Завдання:

1. Розрахувати та проаналізувати індикатори просторової нерівності (ВРП, зайнятість, доступ до послуг, інфраструктура).

2. Провести просторове порівняння центр-периферія для обраної території.

3. Оцінити потенціал поліцентричного розвитку на основі статистичних та картографічних матеріалів.

4. Сформулювати висновки для регіональної політики з урахуванням європейських підходів.

Критерії оцінки: коректний добір показників оцінювання соціально-економічних диспропорцій; отримання репрезентативних результатів аналізу просторових нерівностей; логічна інтерпретація факторів регіональної конкурентоспроможності та поліцентричного розвитку досліджуваних територій.

Семінарське заняття 5. Застосування ГІС, геостатистичних і картографічних методів для аналізу урбанізованих і регіональних систем.

Інтерпретація результатів просторового аналізу.

Мета: ознайомити з можливостями сучасних методів просторового аналізу та навчити інтерпретувати їх результати.

Завдання:

1. Презентувати приклади використання ГІС у сучасних геоурбаністичних дослідженнях.

2. Обговорити можливості геостатистичних методів.

3. Провести критичний аналіз картографічних візуалізацій (масштаб, узагальнення, інтерпретація).

4. Інтерпретувати результати просторового аналізу з точки зору причинно-наслідкових зв'язків.

Критерії оцінки: обґрунтоване застосування ГІС, геостатистичних і картографічних методів; отримання коректних результатів просторового аналізу; логічна семантична інтерпретація просторових закономірностей розвитку урбанізованих і регіональних систем.

Практичне заняття 6. Аналіз індикаторів сталого розвитку міст і регіонів. Оцінювання екологічних, соціальних та економічних аспектів сталого просторового розвитку.

Мета: сформувати практичні навички оцінювання сталого розвитку територій.

Завдання:

1. Проаналізувати систему індикаторів сталого розвитку.

2. Здійснити оцінювання сталості обраного міста або регіону за екологічними, соціальними та економічними критеріями.
3. Виявити конфлікти цілей сталого розвитку у просторі.
4. Запропонувати рекомендації щодо балансування розвитку території.

Критерії оцінки: формування релевантної системи індикаторів сталого розвитку; комплексна оцінка екологічних, соціальних та економічних аспектів просторового розвитку; обґрунтована інтерпретація результатів з позицій концепції сталого розвитку.

Семінарське заняття 7. Аналіз стратегій смарт-спеціалізації.

Оцінювання ролі інноваційних екосистем, людського капіталу та цифрових технологій у розвитку міст і регіонів.

Мета: розкрити сутність смарт-спеціалізації та роль інновацій у розвитку міст і регіонів.

Завдання:

1. Проаналізувати концепцію smart specialization у контексті регіонального розвитку.
2. Оцінити роль людського капіталу, інноваційних екосистем і цифрових технологій.
3. Провести кейс-аналіз реалізації smart specialization у регіонах України або ЄС.
4. Підготувати критичні висновки щодо обмежень застосування smart specialization в умовах трансформаційної економіки.

Критерії оцінки: критичний аналіз стратегій смарт-спеціалізації; оцінювання ролі інноваційних екосистем, людського капіталу та цифрових технологій; логічне обґрунтування впливу інноваційних факторів на розвиток міст і регіонів.

Практичне заняття 8. Розроблення сценаріїв просторового розвитку.

Аналіз практики стратегічного просторового планування в Україні та зарубіжних країнах.

Мета: навчити розробляти сценарії просторового розвитку та аналізувати стратегічні документи.

Завдання:

1. Розробити 2-3 сценарії просторового розвитку території (інерційний, інноваційний, кризовий).

2. Проаналізувати стратегічні документи просторового планування України та зарубіжних країн.
3. Оцінити роль просторового планування у відновленні територій.
4. Підготувати аналітичну записку з пропозиціями щодо вдосконалення просторової політики.

Критерії оцінки: розроблення узгоджених сценаріїв просторового розвитку; обґрунтований вибір факторів сценарного прогнозування; логічна інтерпретація можливих соціально-економічних та просторових наслідків реалізації стратегій розвитку територій.